

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bài thứ 18

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc mục II: “Tư tưởng tự tư dẫn đến xã hội bất ổn”. Chúng ta đã biết:

- Nguyên nhân của xã hội bất ổn là do tư tưởng tự tư,*
- Nguyên nhân của tự tư, có 3 nguyên nhân:*
 - Thứ nhất là: Quá nuông chiều trẻ;*
 - Thứ hai: Thuận theo các tập tánh của trẻ;*
 - Thứ ba là: Dạy trẻ bằng vật chất hóa.*

Vậy muốn xã hội an định, gia đình hạnh phúc thì phải trừ bỏ tự tư, muốn trừ bỏ tự tư thì phải làm gì?

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang mục III.

III. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

Mục này có 3 nội dung:

III-1. Học đạo đức từ chính mình

III-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội

III-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất

III-1. Học đạo đức bắt đầu từ chính mình?

[Cứ nói là học đạo đức, vậy học đạo đức từ đâu? Có phải là cứ mang đi để dạy cho người ngoài không?]

Hòa thượng đã có một bài là gì ạ? “Khéo học Phật pháp và văn hóa truyền thống”. Bạn đi học đạo đức đây, bạn đi học Phật pháp đây, xong rồi bạn về bạn, tôi vẫn nói ví dụ đấy, bạn về bạn không nhìn thấy bạn sai, bạn chỉ nhìn thấy người nhà sai thôi.

Bình thường thì người nhà cũng một ngày chỉ có độ khoảng hai tội để bạn sân si, bây giờ bạn học xong Đệ Tử Quy rồi, bạn soi nhà, từ gọi là: “Rẽ quẹo rộng chớ đụng góc”, “Vào phòng trống phải xem như đang có người”, thế là bạn nhìn thấy người nhà của bạn toàn lỗi là lỗi. Đang từ 1 lỗi một ngày thành một ngày có đến 100 lỗi một ngày, nhưng trong khi đấy thì bạn không hề nhìn trở lại xem bạn có lỗi gì, mà khi bạn học Phật pháp, bạn học gọi là luân lý đạo đức, bạn học trước tiên là phải soi vào chính mình xem bạn sai ở đâu. Còn toàn quay ra soi người thì bạn như Hòa thượng nói: vậy bạn phạm phu luân hồi, vĩnh kiếp luân hồi luôn. Cho nên là học đạo đức thì tu dưỡng đạo đức phải từ chính mình.

Tôi ngày nay thường xuyên ngồi phản tỉnh. Tôi ví dụ: mình năm nay cũng gọi là 60 rồi, có những trường hợp thấy sao mà mình vẫn còn bị lừa, bị người ta lừa khéo thế, mà mình không cần lợi, vì mình cũng đường rất nhiều.

Vậy thì vì cái gì? Có phải vì danh không? Lúc đầu vừa khởi lên cái ý vì danh, không có! Mình không cần danh. Không cần danh, bởi vì mình không cầu danh. Thế thì vậy vì cái gì mình bị người ta lừa? Ngồi suy xét đi, suy xét lại, suy xét tái, suy xét hồi, không thể đổ cho người ta được, thì mới nhận ra một điều rằng: Về vì tể mình vẫn cầu danh.

Vì tể như thế nào? Ví dụ nói rằng là: “Con thấy bà niệm niệm vì người”. Ôi! Vậy là trong tâm vẫn thích nên là mới nghe, nên mới bị người ta lừa. Có thể cái ý thô thiển thì mình không phát hiện ra, nhưng ý vì tể này thì cứ dần dần. Mình nghe như thế mình vẫn cứ gọi là tâm mình vui, cho nên mình mới bị lừa chứ. Không cần tiền, ừ, ok, rồi cái danh lớn là “con sẽ đi con tuyên truyền khắp nơi là bà giảng pháp hay lắm”. Tôi cũng

bảo “không cần”, nhưng những cái vi tế bạn phải quán sát cho bằng bằng được.

Cho nên chúng ta muốn học đạo đức thì bắt đầu từ tu dưỡng chính mình trước đã.

Tiền sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta không muốn đạo đức suy đồi thì phải nên bắt đầu làm từ chính mình.

Rất nhiều người cảm thấy xã hội hiện tại đều là như vậy, nên cho rằng ta làm thế nào có thể cũng chẳng có hiệu quả.

Xin hỏi ý niệm của chúng ta như vậy có giúp ích gì đối với gia đình, đối với xã hội hay không? Không có! Cách nghĩ như vậy có lý trí không? Không lý trí!

[Các bạn có cái ý đấy không ạ? Có chứ!]

Thầy Thái nói không có sai câu nào. Bảo: bây giờ cả xã hội nó như thế, tôi không làm xấu như họ đã là may lắm rồi, bây giờ lại bảo tôi giúp xã hội cải tổ. Thôi chịu! Tôi cứ “A Di Đà Phật” thế này là xong, thế còn mặc kệ! Đấy ạ.

Vâng ạ! Đây là tôi đang chia sẻ đối với các đồng tu pháp môn Tịnh độ, nếu như bạn nói rằng bạn chỉ cần niệm A Di Đà Phật thôi, còn mặc kệ mọi người xung quanh thì bạn không thể nào vãng sinh. Vì sao nói thế ạ? Vì trong kinh Vô Lượng Thọ, Đức Phật đã dạy rất rõ ràng điều kiện để bạn vãng sinh có hai điều kiện:

- Một là: Phát tâm Bồ đề

- Hai là: Một lòng chuyên niệm.

“Phát tâm Bồ đề” đây chính là hy sinh phụng hiến vì người đấy ạ. Vậy mà bạn chỉ có làm được về sau là “một lòng chuyên niệm”, vậy thì bạn mới làm được có 49% thôi ạ. Vì sao? Vì khi Phật đặt điều kiện thứ nhất là “phát tâm Bồ đề” lên trên tức là tâm Bồ đề quan trọng hơn “một lòng chuyên niệm”. Cho nên tâm Bồ đề chiếm 51%, còn lại “một lòng

chuyên niệm” chỉ chiếm có 49%”. Đây là lời của Hòa thượng giảng, không phải lời của tôi.

Vậy cho nên bạn mới làm được 49% không đủ “quá bán” nên bạn không thể nào vãng sinh. Cho nên dù bạn có niệm tới “gió thổi không qua, mưa rơi không lọt” cũng vậy thôi. Chính vì vậy mà “Tứ hoằng thệ nguyện” của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni câu đầu tiên mới là gì ạ? “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ”. Các bạn nên lưu ý điều này.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta không nên xem nhẹ sức mạnh của chính mình, đức hạnh chân thật, tâm chân thành của một người, có thể làm thức tỉnh bản tánh lương thiện của người xung quanh. Cho nên tu dưỡng đạo đức trước tiên phải bắt đầu từ chính mình, từ đó mới có thể thức tỉnh mọi người xung quanh.

[Chúng ta phân đông đều là làm ngược, có nghĩa là thế nào? Học đạo đức vẫn là không chịu sửa mình, mà toàn tìm cách không chế người khác phải sửa, còn mình thì không chịu sửa.

Chúng ta chuyển sang ý thứ hai:]

III-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Xưa vua Thuấn, lúc chưa tước vị, thấy những người đánh cá ở đầm Lôi Trạch, đều là tranh chiếm chỗ nước sâu nhiều cá. Còn người già yếu phải tìm chỗ nước nông cạn, chày xiết ít cá mà đánh, nên ông có lòng trắc ẩn, bèn cũng tới đánh cá.

Thấy người nào cũng tranh giành chỗ, thì ông im lặng không động gì đến tánh xấu ấy; Còn thấy người mà có lòng nhường thì ông hết lời khen ngợi mà theo gương đó cũng nhường chỗ cho người khác.

Đây gọi là gì ạ? “Xưng tán Như Lai”. Tức là thấy hành vi nào mà thiện (thiện theo đúng nghĩa của cổ Thánh tiên Hiền, của Phật, Bồ tát nhé) thì tán thán. Còn những hành vi nào ác thì không nói. Đệ Tử Quy cũng

dạy các bạn là gì ạ? “Khen làm lành đó là thiện, người khác biết càng khích lệ; Chê người ác là việc ác, tổn hại nhiều thì họa tự chuốc”.

Đó! Nếu như một cái xã hội mà tất cả đều gọi là chê người ác, chứ tôi không dùng từ xiển dương. Chê lên là “à, chỗ này như thế là ma túy này, con giết cha, giết mẹ này; chỗ này thì như thế này như thế khác này” thì vô hình chung là cuối cùng rất nhiều thanh thiếu niên nhìn thấy thế, “người ta làm được sao mình không làm được”. Thế là sẵn sàng vì những cái dục vọng về vật chất mà sẵn sàng học tập luôn, làm luôn.

Lại nói tiếp về tám gương của vua Thuấn, Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Một năm sau, những người đánh cá ở những chỗ nước sâu, ai cũng có lòng nhường chỗ cho nhau, mà không còn tranh giành nữa.

Đấy! Ông biểu pháp. Cứ dần dần, chứ không phải như chúng ta thấy một đống rác để sai vị trí, rõ ràng có cấm biển “Cấm đổ rác”, nhưng mà rác cứ ngày nào cũng chất ra đấy. Nhiều khi lúc trước tôi còn suy nghĩ: “Ô hay! Hay là cái chỗ này là chỗ để đổ rác mà người ta nhảm nhỉ?”. Vì cấm hẳn biển “Cấm đổ rác”, “Cấm đái bậy”, nhưng mà tất cả là cứ tha hồ đổ rác, tha hồ đái bậy.

Nhưng đến khi mình biết là những người này sai rồi, thì lúc đầu mình im lặng mình không nói gì, không đấu tranh gì, thế xong đến thời gian sau mình thấy quen quen mình cũng gọi rón rén ra đặt một túi rác đấy.

Có thể không ạ? Có! Đặc biệt cái lúc mà giờ nhà đang có việc cần dọn dẹp cho nó sạch sẽ, kẻo rác thì chưa đến, thì thôi ta rón rén ta đặt ở đấy. Xong rồi một lần làm, thì từ hành vi đã, hai lần làm, ba lần làm thành thói quen, cả thiên hạ đặt đấy tội gì ta không làm.]

Vua Thuấn thời xưa, là người con rất hiếu thảo, một mình ông rất hiếu thảo, tu dưỡng rất tốt. Tuy cha mẹ đối với ông rất tệ bạc, thế nhưng ông vẫn cứ tận hết hiếu đạo của mình, vì ông biết được **“Thân tăng ngã, hiếu phương hiền”** có nghĩa là **“Cha mẹ ghét, vẫn hiếu kính”**.

Đối với cha mẹ không phải là giao dịch, không thể nói “Hôm nay cha mẹ đối với ta không tốt, thì ta đối với họ cũng không tốt”.

[Các bạn lưu ý câu này. Cha mẹ yêu thích thì sướng lắm. Nhưng cha mẹ mắng mỗ một cái thì sân si lên, đá thủng đụng nia, rồi quăng, rồi quật, rồi cha mẹ gọi không thèm trả lời, rồi thậm chí là gì? Bỏ đi. Bỏ đi đến khi nào? Đến khi hết tiền, hết các thứ thì lại quay về.

Vua Thuần đã biểu pháp “cha mẹ ghét” nhưng mà “vẫn hiếu kính”. Đây ạ, vừa mới nói đây, đối với cha mẹ không phải là giao dịch mà “ông mất cân giò, thì bà thò chai rượu” - không phải thế! Hôm nay cha mẹ đối với ta không tốt thì ta lại bảo rằng là vậy ta cũng không tốt. Không phải thế! Mà trách nhiệm của chúng ta là phải từng ngày, từng giờ nghĩ đến cái ân dưỡng dục này mà để tri ân, mà để đền đáp còn không hết.

Trong Phật Thuyết Phụ Mẫu Ân Trọng Kinh có nhắc đến 10 cái công ơn của cha mẹ. Dù rằng gọi là có công cha mẹ, một bên vai cha, một bên vai mẹ mà đi vòng quanh núi Tu Di hết kiếp này sang kiếp khác còn không trả hết cái công ơn của cha mẹ cơ mà.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải từng giờ từng phút ghi nhớ ân dưỡng dục của cha mẹ, phải nên hồi đáp, chứ không nên mong muốn cha mẹ phải tốt đối với chúng ta, bởi vì hiếu thảo là bốn phận của con người.

Vì ông có thái độ như vậy, cho nên sự hiếu thảo của ông đối với cha mẹ đã làm thay đổi cả gia đình ông. Ông “tu thân” (Rèn luyện thân tâm, hàm dưỡng đức tính), nên có thể “tề gia” (Sắp đặt việc gia đình).

[Về sau cha mẹ quay đầu hết. Mẹ của vua Thuần chính là dì ghẻ, chính vì thế nên bà đối với ông rất tệ, xui bố ông là toàn đưa ông vào những chỗ nguy hiểm để cho ông đi, một đi không trở lại. Ví dụ bảo đi đánh cá vào cái chỗ, cái hôm biển động với toàn là cá dữ, rồi kể cả đi làm các việc khác cũng thế. Thế nhưng mà trước cái lòng hiếu của ông, thì cuối cùng cảm động cả những cái con thú dữ đấy và cuối cùng thì sao? Ông cảm động được chính cả cha mẹ mình.]

Vì đức hạnh của ông khiến cho người làng xóm thấy rồi đều rất cảm động, đều muốn làm theo ông, thậm chí đều hy vọng làm người trong nước của ông, cho nên ông liền từ “tề gia” mà đến “trị quốc” (Sắp đặt việc nước tốt đẹp). Vị quốc vương lúc đó là vua Nghiêu nhìn thấy rất cảm động, cảm

thấy đem thiên hạ giao cho người như thế này thì nhân dân mới có được hạnh phúc, cho nên ông tiến thêm một bước trị quốc “bình thiên hạ”.

[Được vua Nghiêu nhường ngôi. Một người không phải họ hàng không thân quen gì, nhưng vì đức hạnh của ông mà vua Nghiêu nhường ngôi.]

Học đến đây chúng ta biết tâm gương của vua Thuấn là cảm động được hết.

Câu chuyện của vua Thuấn khi mà mẹ ghẻ đối xử tệ bạc như thế, cha nghe lời mẹ ghẻ cũng đối xử tệ bạc như thế, vậy mà cuối cùng ông đều cảm hóa được cả cha mẹ của mình. Kết quả có thiệt thòi không? Không thiệt thòi. Vì cuối cùng ông lại được làm vua cơ mà, nên không hề thiệt thòi một tí nào cả.

Thế rồi tất cả dân tình đều tranh nhau cái chỗ câu cá tốt cũng như tất cả dân tình đều đổ rác ở chỗ cấm đổ rác. Thì ông cũng ra đấy ngồi và thấy người già đến thì ông nhường luôn.

Cho nên bạn cứ thử nhặt rác mà xem, rồi người ta cũng bắt đầu một lần, hai lần, ba lần nhặt rác, cảm thấy là “ừ, tại sao có người ngày nào cũng nhặt rác ở chỗ này mà mình sao lại tệ thế”, thì lúc ấy họ sẽ bớt dần. Đây chính là thức tỉnh mọi người trong xã hội.]

Các bạn! Khi chúng ta thật sự tu dưỡng thân tâm, liền có thể đối với gia đình, xã hội sanh ra sức mạnh rất lớn.

Singapore có hai quốc bảo:

Một người là thủ tướng tiền nhiệm của họ - Lý Quang Diệu.

Ngoài ra, một vị nữ sĩ tên là Hứa Triết. Bà đã 106 tuổi, bà rất có lòng thương yêu đối với người, cũng rất là hiếu thảo đối với cha mẹ. Một mình bà chăm sóc cho hai, ba mươi người già. Những người già này đều trẻ hơn bà hai, ba chục tuổi, cũng đều bảy, tám mươi tuổi, bà vẫn chăm sóc cho họ.

[Bà thức tỉnh mọi người trong xã hội.]

Lòng yêu thương của bà như vậy đã cảm động người Singapore. Không chỉ cảm động người Singapore, mà cảm động ngàn vạn người trên toàn thế giới.

Kỳ thật nếu muốn đối với xã hội, thế giới có sự cống hiến, không hề khó khăn như chúng ta tưởng tượng. Chúng ta chỉ cần cố gắng nâng cao tu dưỡng phẩm đức của chính mình là đã ảnh hưởng sâu rộng đến xã hội, là thực sự đã cống hiến cho xã hội ngày một tốt đẹp lên.

Cho nên lão tổ tông dạy chúng ta quốc gia hưng vong phụ thuộc vào thái độ này, rất quan trọng. Khi người có thái độ như vậy càng ngày càng nhiều thì xã hội liền có sự thay đổi tốt.

[Cứ bắt đầu từ mình mà làm, xong rồi sẽ thức tỉnh mọi người trong xã hội. Và khi mình làm một cách thật chất như thế, là cuối cùng mình thức tỉnh được mọi người trong gia đình mình đã.]

Ở đây tôi thấy có những cái biểu pháp rất là hay. Tôi ví dụ: có một vị cư sĩ cũng theo học đạo, chắc chắn rằng đã có những cái biểu pháp cho chính mình, dù rằng nhiều hay ít tôi không biết, nhưng cuối cùng thì đưa được cả mẹ đẻ, cả bố mẹ chồng, cả chồng này, cả các con đều đi học đạo cả.

Và ngoài ra thì có một số các vị cư sĩ khác cũng thế, thậm chí là kéo được cả dòng tộc đi học, thì có thể nói chắc chắn một điều rằng bản thân gia đình đấy, bản thân dòng tộc ấy phải thấy vị đấy đi tu có gì khác thì người ta mới theo. Bởi vì bố mẹ toàn hạng phải gọi là cao tuổi cả, có kinh nghiệm trong cuộc đời, có dễ gì mà lừa được các bậc đấy đâu ạ. Nhưng mà các bậc trưởng bối đã bắt đầu đi vào học thì phải hiểu rằng chính bản thân những con người đấy đã tu dưỡng đạo đức từ chính mình, dù được nhiều hay được ít.

Đó ạ, khi chúng ta quyết tâm tu dưỡng đạo đức của chính bản thân, chúng ta lại thức tỉnh mọi người trong xã hội nữa, thì càng nhiều người như thế, thì đảm bảo xã hội sẽ hưng vượng.

Nhưng muốn tu dưỡng đạo đức thì phải học ở đâu? Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ 3.]

III-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền

[Mục này có 3 ý sau đây:]

- 1. Học thuyết Thánh hiền nằm ở đâu? Nho giáo và Phật giáo.*
- 2. Nội dung giáo dục là gì? Phải dạy cho được chữ “Hiếu”.*
- 3. Mục tiêu giáo dục là gì? Đoạn ác, tu thiện .*

Chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

1. Học thuyết Thánh hiền nằm ở đâu? Nho giáo và Phật giáo

Vào thập niên 70, có một nhà đại triết học người Anh, Tiến sĩ Anold Joseph Toynbee, ông đã từng nói qua mấy câu, ông nói: “Muốn giải quyết vấn đề xã hội của thế kỷ 21, chỉ có học thuyết Khổng Mạnh và Phật pháp Đại thừa”. Lời nói này thật là đạo lý, nhưng không phải là người Trung Quốc nói.

[Vậy vấn đề của thế kỷ 21 là gì ạ?

Vâng ạ, hiện tượng nhé: Con thì không nghe lời cha mẹ, trò thì không nghe lời thầy giáo, nhân viên thì không nghe lời lãnh đạo. Ai bảo được ai, cá mè một lứa. Cuối cùng thì xảy ra đấu tranh, chiến tranh. Lúc đầu là cạnh tranh thôi, xong rồi đến đấu tranh, chiến tranh, xã hội bất ổn.

Cho nên muốn giải quyết được không những về các vấn đề xã hội mà cả những vấn đề về thiên tai chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa.

Vì sao lại chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp Đại thừa? Vì sao ạ? Vâng ạ, bởi vì học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa là chính dạy cho chúng ta đạo đức. Đạo đức là gì hả các bạn? Pháp tắc đại tự nhiên. Bạn đi theo pháp tắc đại tự nhiên thì là phước đến họa đi, mà bạn đi ngược lại pháp tắc đại tự nhiên thì họa đến phước đi. Cho nên chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa mới giải quyết được vấn đề của thế kỷ 21.

Ở bài trước chúng ta vừa nói học thuyết Thánh hiền “siêu việt thời không”, đó là siêu việt cả thời gian lẫn không gian. Nghĩa là sao?

- Siêu việt không gian là khắp các nước trên giới đều công nhận;

- Siêu việt thời gian là từ ngàn xưa đến nay vẫn không thay đổi, đều được công nhận.

Nói vậy các học thuyết khác thì sao?

Tôi ví dụ nhé, nếu nói về khoa học tự nhiên, thì lúc đầu các nhà khoa học nói vật chất cấu tạo từ phân tử, sau đó tiến lên một bước lại bảo không phải mà là từ nguyên tử, sau đó lại nói đến là từ hạt nhân và điện tử, sau lại thay đổi bảo rằng từ các “hạt cơ bản” gọi là hạt quark, sau đó lại bảo từ hiện tượng sóng, hay còn gọi là “lý thuyết dây”, đến bây giờ vẫn chưa ngừng thay đổi và không biết đến bao giờ mới ngừng thay đổi đây?

Trong khi Phật pháp Đại thừa nói về hiện tượng vật chất là do ý niệm mà ra (hay là cái câu trong Phật pháp thường nói là “vạn pháp duy tâm tạo”).

Cho nên khoa học trải qua thời gian lâu xa như vậy, từ thế kỷ thứ XIX - Cách mạng khoa học kỹ thuật (hay còn gọi là cách mạng công nghiệp lần thứ nhất diễn ra ở Anh) cho đến tận bây giờ vẫn là đang dần dần chứng minh được những điều mà Phật đã nói cách đây hơn 3000 năm.

Lại nói đến các học thuyết về kinh tế cũng vậy. Ban đầu là lý thuyết “trọng thương” của William Petty (coi thương mại là làm ra của cải vật chất của xã hội), sau đến lý thuyết “trọng nông” của Queney (coi nông nghiệp là chính), rồi sau lại bảo “trọng cung” của David Ricacdo và Adam Smith, sau đó lại bảo là trọng cầu của Keynes, rồi sau lại chuyển sang lý thuyết tiền tệ hay còn gọi là trọng tiền của Milton Friedman, và bây giờ thì tôi không biết là bảo là trọng gì nữa rồi... thay đổi suốt.

Nói về xã hội chẳng hạn, với Mỹ thì luật pháp quy định thế này, với Nga lại quy định thế khác, với Việt Nam lại khác nữa... Tôi ví dụ nhé: người Anh hoặc người Singapore quy định ô tô thì vô lăng ở bên phải; Việt Nam thì quy định vô lăng ở bên trái... Vậy có siêu việt không gian đâu.

Thậm chí nói đến luật pháp quốc gia chẳng hạn: hôm nay ban hành, thời gian sau lại bổ sung chỉnh sửa cho hợp với thời cuộc, và cứ thế tiếp tục chỉnh sửa mãi không ngừng.

Cho nên chỉ có học thuyết Thánh hiền mới siêu việt thời gian, siêu việt không gian. “Chân lý như vậy mới đáng được chúng ta dùng sinh mạng ngăn ngừa cố gắng truy cầu”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vậy xin hỏi học thuyết Khổng - Mạnh ở đâu? Ở Trung Quốc à? Có chắc chắn không?

Quý vị xem Trung Quốc là một nước lễ giáo, nhưng hiện nay nói người với người khi gặp mặt nhau có còn rất khách sáo mà cúi đầu nói “Chào bạn” không? Không thấy!

Ở đâu nhìn thấy việc này? Ở Nhật Bản, ở Hàn Quốc! Tại sao đáp án lại thay đổi vậy? Cho nên tôi rất lo lắng một việc, có thể sau 50 năm, pháp đình quốc tế sẽ phải đưa ra một phán quyết xem Khổng Phu tử là lão tổ tông của người Hàn Quốc, hay là lão tổ tông của người Trung Quốc?

Các bạn! Kết quả sẽ như thế nào? Vị pháp quan này sẽ nói:

- Phải trọng thực chất, không trọng hình thức.

Nào bây giờ chúng ta cùng xem “thực chất” nằm ở đâu?

Người Hàn Quốc hay người Trung Quốc? Người Hàn Quốc thực hiện lời giáo huấn của Khổng lão Phu tử, hay là người Trung Quốc? Đến lúc đó chúng ta muốn khóc cũng không khóc được nữa.

Cho nên gọi là “Biết liêm sỉ là gần với dũng” vậy (Tri sỉ cận hồ dũng). Chúng ta phải trân trọng có được tổ tông tốt như vậy, trân trọng giáo huấn của họ, phải đem nó để cải đổi xã hội lại.

Vì sao tiến sĩ Anold Joseph Toynbee lại nói như vậy? Cũng tương tự, vào năm 1988, có 75 nhà nghiên cứu đưa ra lời phát biểu ở hội nghị Paris, trong nội dung có nhắc đến “Nhân loại của thế kỷ 21 nếu muốn tồn tại, nếu muốn tiếp tục sinh tồn thì phải quay lại hai ngàn năm trước, hấp thu trí huệ của Khổng lão Phu tử”.

[Đó, vậy là kể cả một nhà tiến sĩ, đại triết học người Anh, rồi đến là tại hội nghị ở Paris, 75 nhà nghiên cứu đều kết luận là muốn tồn tại thì phải quay lại hai ngàn năm trước hấp thu trí huệ của Khổng lão Phu tử.]

Các bạn! Người như thế nào thì nhận được giải Nobel? Điều là những người xuất sắc của mọi nghề nghiệp. Vì sao họ “khác miệng”, nhưng “đồng lời” thể hội đến “Vấn đề xã hội ở tương lai nhất định phải là học thuyết Không - Mạnh mới giải quyết được”?

Kỳ thật những đạo lý này, chúng ta chỉ cần bình lặng lại thì đều có thể suy nghĩ ra được.

[Chúng ta chuyển sang ý thứ 2:

2. Nội dung giáo dục là gì?

Mục này có 2 điểm mà bạn cần lưu ý như sau:

- *Điểm thứ nhất: Chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”.*

Đấy ạ, mục tiêu giáo dục đấy ạ, bạn làm thế nào để cho trẻ chuyển được từ “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”.

- *Điểm thứ hai: Muốn vậy thì căn bản là phải dạy cho con được chữ “Hiếu”.*

[Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Thứ nhất : *Chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”*

Chúng ta cùng nhau phân tích một chút:

♣ Nòng cốt của học thuyết Không - Mạnh là ở chỗ nào? Là “Nhân ái”.

♣ Nòng cốt của Phật pháp đại thừa là ở chỗ nào? Là “Từ bi”.

♣ Nòng cốt của Thiên chúa giáo là ở chỗ nào ạ? Thánh giả của phương Tây cũng nêu ra giải quyết vấn đề xã hội của thế kỷ 21. Thánh giả của phương Tây, Thượng đế, Giê-su là dạy cái gì? Là dạy “Bác ái”!

[Bác ái là tình thương yêu rộng lớn khắp nhân loại. Người thế gian nói là “yêu”, Ki-tô giáo nói “Bác ái”, Phật pháp vì sao không nói “yêu”? Vì chữ “yêu” là có cảm tình, cho nên mới đổi một tên khác là “từ bi”. “Từ bi” là lý trí, “từ” là ban vui, “bi” chính là xót thương.

Vậy thì muốn bạn vui cho chúng sinh, tôi ví dụ thôi, ngay trong gia đình, ví dụ bạn muốn cho con bạn được vui vẻ và cuộc sống hạnh phúc về sau này, không thể nói rằng hằng ngày phải lay lục chúng: “Con ơi phải học thế này, con ơi phải thế nọ thế kia”, chúng không nghe. Vậy thì bạn phải dùng cái gì? Bạn phải dùng phương tiện, mà phương tiện lúc ấy có khi đánh mất cơ ý, nhưng mà cái mục tiêu của bạn là muốn cho con bạn một cuộc sống hạnh phúc ngày một tốt lên, thì đây chính là chữ “từ bi” không đưa tình cảm vào.

Còn có tình cảm thì sao? “Ôi, tôi dứt ruột tôi để ra nó mà bây giờ tôi lại rút roi đánh nó thì nghe chừng xót xa lắm”. Nhưng mà lúc cần thì cũng vẫn phải rút roi chứ giờ làm sao được. Bạn làm sao để khi chúng lớn mà bạn vẫn rút roi được thì bạn thành công đấy. Còn nếu bạn không thể rút roi được, bạn vừa mới mắng nó một cái, nó trợn mắt lên nó quay lại nhìn bạn, rồi thậm chí nó lắm bầm nó chửi bạn, thì thôi, cuộc đời bạn coi như là sẽ đến “ngày tàn” nếu như bạn không quyết tâm thay đổi.

Cho nên “từ bi” là lý trí, yêu là có lý tính, không phải yêu của cảm tình, yêu của lý tính thì gọi là từ bi, là thương yêu với tất cả chúng sinh không có bất kỳ một điều kiện nào.

Cho nên trong Phật pháp mới có câu là “vô duyên đại từ, đồng thể đại bi”: “vô duyên” tức là không có một điều kiện nào mà vẫn cứ “đại từ” chứ không phải là biến thành giao dịch. Hôm nay cha mẹ tốt với tôi thì cuối cùng là khen rồi khen rít lên, nhưng mà thường thì cha mẹ bao giờ chẳng “ngờ nghếch”, nhường hết cho con hết.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tuy đã dạy rồi, thế nhưng hiện tại vì sao vẫn phải ném quả ác? Vì không nghe lời người xưa nói chịu thiệt ở ngay trước mắt.

Tư tưởng quan niệm của con người phải hướng đến giáo huấn của Thánh hiền, vấn đề liên bắt đầu chuyển biến tốt.

[Cho nên các bạn nhớ nhé, bắt đầu từ ngày hôm nay, nếu trước kia mình đã buông lung theo tập khí của mình, đều theo cách mình nghĩ thế này là tốt, thế kia là xấu, ngày hôm nay bắt đầu khi học đến chỗ này rồi thì nhất định bạn phải xoay trở lại là quay trở về giáo huấn của Thánh hiền thì nhất định vấn đề liền chuyển đổi.

Ở đây các bạn cứ thử tự quán xét mà xem, các bạn từ khi bắt đầu học đạo Thánh hiền và bắt đầu các bạn có thực hiện, thực hiện được một ít thôi, chưa thực hiện được nhiều, nhưng đảm bảo đã thay đổi. Các bạn thử quán xét mà xem:

- Ai đã bắt đầu thấy có thay đổi ạ? Các bạn giơ tay tôi xem ạ?

Rất nhiều! Vâng ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta cùng xem, để giữ tâm nhân ái:

♣ Hiểu được giúp đỡ lẫn nhau;

♣ Lại nâng lên thương yêu lẫn nhau, liền có thể sáng tạo ra thế giới đại đồng, thì ngày tàn sẽ chuyển sang thế giới đại đồng.

[Lúc đầu là hiểu được nhau đã, sau đấy thì giúp đỡ lẫn nhau. Sau đến cái gì nữa? Thương yêu lẫn nhau. Khi bắt đầu có thể thương yêu lẫn nhau thì có thể sáng tạo ra thế giới đại đồng.

Chúng ta đã kết thúc điểm thứ nhất: chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”. Bây giờ sẽ sang điểm:]

Thứ hai: Căn bản là phải dạy cho trẻ chữ “Hiếu”

Các bạn! Thế giới đại đồng không phải là treo ở trên tường cao.

Chúng ta cùng nhau suy xét: Khi một người có lòng hiếu thảo, hiếu tâm đích thực có ở ngay trong lòng họ, thì khi họ nhìn thấy cha mẹ của người khác, họ có cung kính hay không? Có!

[Cho nên nền tảng đạo đức bắt đầu bằng chữ “Hiếu”, bởi vì khi đã hiếu với cha mẹ thì nhất định nhìn thấy cha mẹ người khác cũng sẽ cung kính.]

Trong Hiếu Kinh có nhắc đến: “Giáo dĩ hiếu, sở dĩ kính thiên hạ chi vi nhân phụ giả dã” (Dạy con cái hiếu thảo, thì chúng cũng sẽ kính trọng cả cha mẹ của người khác). Quý vị làm cho một người thật sự có hiếu tâm, họ đối với tất cả những người làm cha mẹ đều sẽ cung kính.

Chúng ta thử nghĩ xem, ngày nay nếu bạn có hiếu tâm, thì khi bạn ngồi xe công cộng, thấy một cụ già đi lên, bạn còn có thể ngồi chỗ đó sao? Có hay không? Bạn lập tức sẽ nghĩ đến phải mau đứng dậy, đó là trưởng bối của ta, hàng cha mẹ ta, rất cung kính mà nhường chỗ cho bà ấy ngồi. Khi bạn thấy những người trưởng bối này đi trên đường, qua đường rất nguy hiểm, tin tưởng bạn sẽ lập tức tự nhiên đến để dìu đỡ họ, tin tưởng người có tâm và lòng nhân từ tự nhiên liền giúp đỡ người khác, thương yêu người khác.

Khi chúng ta biết xem trọng đức hạnh của mỗi người, xem trọng đức hạnh của trẻ nhỏ, thì toàn thể xã hội dần dần sẽ hiện ra bầu không khí hài hòa.

“Ngày tàn” hay “Thế giới đại đồng” xem ra rất phức tạp, nhưng quý vị vẫn có thể tìm ra được mạch chủ yếu của nó. Căn bản ở đâu? Trong khoảng một niệm.

[Chuyển đổi một cái là thay đổi luôn, từ ngày tàn sang thế giới đại đồng. Niệm gì? Chính là niệm mà chúng ta vừa nhắc đến đây, chuyển từ “tự tư” sang “nhân ái”, “bác ái”, “từ bi”. Hay là chuyển niệm gì ạ? Vì mình sang vì người, là thay đổi được luôn thôi. Tưởng là phức tạp nhưng thực ra chỉ có một niệm.]

Cổ Thánh tiên Hiền cũng dạy, Hòa thượng cũng dạy, Phật cũng dạy là: thôi, dạy nhiều quá rồi cuối cùng là sợ là cuối cùng loạn lên. Có một cách đơn giản nhất là: định làm cái gì cho mình thì nghĩ đến lại làm cho người; định thành tựu cho mình cái gì thì nghĩ đến thành tựu cho người. Chỉ cần thế thôi.

Đang ngồi gọi là, như Cư sĩ Chúc Hạnh vẫn thường đùa, “ủ mưu”, lúc đầu là ủ mưu cho mình, thế xong bắt đầu: “Ôi, thôi chết rồi, mình đang tính cho mình” - xoay sang cho người. Rất đơn giản. Định thành tựu cho mình cái gì thì xoay sang thành tựu cho người, thì lập tức từ ngày tàn chuyển sang thế giới đại đồng. Ngày tàn ở chính trong gia đình bạn sẽ chuyển sang thế giới đại đồng.

Muốn vậy phải giáo dục đạo đức cho trẻ và bản thân chúng ta cũng phải thành tựu đạo đức, học vấn của chính mình.

Lại nói lại, bạn chỉ chuyên nghĩ cho người, vậy liệu có sợ thiệt thòi không? Không sợ, vừa mới nói tám gương của vua Thuấn đấy thôi, ông chỉ chuyên nghĩ cho người thì cuối cùng đền đáp của ông là gì ạ ? Cuối cùng ông được làm vua cơ mà, ông được vua Nghiêu truyền ngôi cho.]

Hiện nay trên thị trường thường nói đến quy hoạch đời sống. Quý vị làm thế nào để “kinh doanh” cuộc đời của quý vị? Quý vị hy vọng con mình “kinh doanh” cuộc đời của nó như thế nào?

[Vâng ạ! Nói đi nói lại chỉ một câu ngắn gọn là:

- Bạn muốn kinh doanh cuộc đời của bạn tốt đẹp thì bạn phải học chữ “Hiếu”;

- Bạn muốn con bạn sau này kinh doanh cuộc đời nó cũng được tốt đẹp thì bạn phải dạy được cho con bằng được chữ “Hiếu”.

Vì chỉ cần hiếu là sẽ có tâm nhân từ với tất cả mọi người trong xã hội. Tâm nhân từ chính là pháp tắc đại tự nhiên. Cho nên mới nói “Đại đạo chí giản ” (Đạo lớn cực kỳ đơn giản).

Vâng ạ! Chúng ta đã học xong ý thứ 2: “Nội dung giáo dục là gì?”.

Xin nhắc lại nhé, ngắn gọn: chữ “Hiếu”.

Ngày mai chúng ta sẽ học đến mục thứ 3: “Mục tiêu giáo dục là gì?”. Dạy trẻ đoạn ác, tu thiện.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]